

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, 21 sierpnia 2013 roku

Pan
Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości

NRA-145-U/9/12

szanowny Panie Ministrze,

Poddaję pod uprzejmą i głęboką rozważę Pana Ministra to, że przyjęcie przez Sejm RP rządowej propozycji przyznania radcom prawnym uprawnień do obron w sprawach karnych i karnych skarbowych będzie oznaczać, że obrońcami w tych sprawach mogą być tajni współpracownicy służb specjalnych. Taka sytuacja narusza zasady demokratycznego państwa prawa. Szczegóły przedstawiam w załączonym Memorandum.

z wyrazami szacunku

**Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej**

adw. Andrzej Ziara

Do wiadomości otrzymują:

1. Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów
2. Bartłomiej Sienkiewicz, Minister Spraw Wewnętrznych
3. Mariusz Błaszczak, Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość
4. Jan Bury, Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego
5. Rafał Grubiński, Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Platforma Obywatelska

6. Leszek Miller, Przewodniczący Klubu Poselskiego Sojusz Lewicy Demokratycznej
7. Arkadiusz Mularczyk, Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Solidarna Polska
8. Janusz Palikot, Przewodniczący Klubu Poselskiego Ruch Palikota
9. Witold Pahl, Komisja Nadzwyczajna do Spraw Zmian w Kodyfikacjach. Sejm RP
10. Bartosz Kownacki, Komisja Nadzwyczajna do Spraw Zmian w Kodyfikacjach. Sejm RP
11. Stanisława Prządka, Przewodnicząca Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, Sejm RP
12. Marek Opióła, Przewodniczący Komisji do Spraw Służb Specjalnych, Sejm RP
13. Danuta Przywara, Prezes Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
14. Mikołaj Pietrzak, Przewodniczący Komisji Praw Człowieka przy NRA

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Memorandum

Nadzwyczajna Komisja ds. Zmian w Kodyfikacjach w dniu 23 lipca 2013 r. przyjęła m.in. sprawozdanie podkomisji stałej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (druk nr 870).

W ramach w/w projektu dokonuje się zmiany art. 82 k.p.k., który w proponowanej obecnie treści uzyskał brzmienie: „Obroncą może być jedynie osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury lub ustawy o radcach prawnych.”

Z uwagi na specyfikę zawodu radcy prawnego polegającą na tym, że radca prawny może łączyć wykonywanie zawodu w kancelarii lub w spółce prawniczej, z wykonywaniem tego zawodu na podstawie umowy o pracę, co godzi w niezależność wymaganą od obrońcy, w/w Nadzwyczajna Komisja ds. Zmian w Kodyfikacjach zatwierdziła projekt zmiany przepisów ustawy o radcach prawnych, określając, że radca prawny może być obrońcą w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe pod warunkiem, że nie pozostaje w stosunku pracy z innymi podmiotami.

Powyższą proponowaną zmianę trzeba skonfrontować z przepisami dotyczącymi tzw. służb specjalnych. Chodzi tu o:

- ustawę z 24.05.2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu,
- ustawę z 9.06.2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego,
- ustawę z 9.06.2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

Wszystkie w/w ustawy zawierają katalog podmiotów/zawodów, z którymi służby specjalne mają zakaz tajnej współpracy. Pośród tych podmiotów z zakresu wymiaru sprawiedliwości wymienieni są sędziowie, prokuratorzy i adwokaci. Powołane ustawy **nie ustanawiają natomiast zakazu tajnej współpracy przez służby z radcami prawnymi**. Takie rozwiązanie prawne oznacza, że oskarżony, którego obrońcą będzie radca prawny, **pozbawiony zostanie konstytucyjnej gwarancji prawa do obrony**. Jego obrońcą może bowiem być tajny współpracownik służb.

Powyższego naruszenia gwarancji prawa do obrony nie usunie zapis, który zakazywałby tajnej współpracy przez służby z „radcami prawnymi wykonującymi czynności obrońcy”¹. Taki zapis uzależniałby zakaz tajnej współpracy od elementu zmiennego, jakim jest „wykonywanie czynności obrońcy”, a nie od przynależności do określonego zawodu. Tym samym nie jest możliwe skontrolowanie przestrzegania takiego zakazu. Brak kontroli stwarza niepewność dla obywatela co do tego, czy jego prawa są właściwie chronione.

dnia 20.08.2013 r.

¹ Taki zapis proponuje się w rządowym projekcie ustawy o AW i rządowym projekcie ustawy o ABW – oba z dnia 1.08.2013 r.